

Sammanfattning av Journalistförbundets uppdrag från Kongressen 2021

Inledning

Arbetet med de beslut som togs på kongressen 2021 har präglat Journalistförbundets arbete, på alla nivåer. Nedan finns en redovisning med exempel på hur beslut har hanterats eller en kommentar om arbete som skett eller fortsatt pågår. Journalistförbundets kansli arbetar långsiktigt med intentionerna i motionerna.

Stadgeförändringar

- Avslut kring utnämningar av hedersmedlemmar
- Övriga revideringar enligt FS förslag

Kommentar: Förändringarna av stadgarna har genomförts och de nya stadgarna har publicerats.

Avgifter och arvoden

- Nya medlemsavgifter
- Justering av särskilt arvode till FS-ledamöter

Kommentar: Förändringarna av avgifter och arvoden har genomförts.

Överlämnas till avtalskonferenser

- **Motion 30:** Bemanningsbolag
- **Motion 31:** Otrygga jobb
- **Motion 32:** Friskvårdstimme
- **Motion 36:** Bättre semestervillkor
- **Motion 37:** Återhämtning
- **Motion 39:** Arbetstidsförkortning
- **Motion 41:** Ny modell för lönesättning
- **Motion 42:** Högre journalistlöner

Kommentar: Motionerna med förbundsstyrelsens yttranden har överlämnats till och omhändertagits av Journalistförbundets avtalskonferenser.

Specifika uppdrag, utredningar och arbetsgrupper

- **Medlemsomröstning "LAS-överenskommelsen"**

Kommentar: Genomfört. Den 9 till 16 juni 2022 genomförde Journalistförbundet en medlemsomröstning om förbundet skulle anta det nya Huvudavtalet eller inte.

Detta utifrån kongressens uppdrag till förbundsstyrelsen att "vid lämplig tidpunkt innan eventuellt undertecknande av nytt huvudavtal genomföra en medlemsomröstning, att medlemsomröstningen är beslutande om minst 50 procent av de aktiva medlemmarna deltar i omröstningen, i annat fall är omröstningen rådgivande, och att FS inför denna medlemsomröstning presenterar vad ett ja eller nej till att skriva på ett nytt huvudavtal innebär för medlemmarna, beroende på om de är frilans eller anställda med hänsyn till arbetsgivare och avtalsområde."

19,3 procent av förbundets yrkesaktiva medlemmar deltog i omröstningen. Av dessa röstade 72 procent för att anta Huvudavtalet. Journalistförbundets styrelse beslutade enhälligt efter medlemsomröstningen att förklara sig redo att anta Huvudavtalet om trygghet, omställning och anställningsskydd och nyheten publicerades på <https://sjf.se/aktuellt/202206/journalistforbundets-sager-ja-till-huvudavtalet>

- **Husförsäljning**

Kommentar: Genomfört. Förbundsstyrelsen har under kongressperioden arbetat efter kongressens beslut att "sälja del av eller hela fastigheten om rätt förutsättningar finns, vari ingår att beakta avkastning vid en fortsatt hyresförvaltning av fastigheten, samt /.../ att för det fall Journalisternas hus säljs, se över om det går att sänka medlemsavgifterna.

Fastigheten såldes den 7 februari 2025. Frågan om att se över om det går att sänka medlemsavgifterna kommer hanteras av Journalistförbundets styrelse.

<https://sjf.se/aktuellt/202502/journalistforbundets-fastighet-pa-vasagatan-sald>.

Rapport om frilansfackligt arbete

Kommentar: Genomfört. Journalisten Kent Werne har under 2023, på uppdrag av förbundsstyrelsen, tagit fram rapporten "En reformerad finansiering och arvodering av frilansfackligt arbete". Frågor som förbundsstyrelsen arbetat med sedan kongressen 2018. I rapporten fokuserar Kent Werne på hur frilansverksamheten i vårt förbund idag finansieras, resurserna fördelas och hur det fackliga arbetet arvoderas. I rapporten föreslår bland annat utredaren en ny enhetlig och ändamålsenlig arvodering för frilansfackliga i Journalistförbundet. Och att ansvarsfördelning, samarbete och stöd förbättras. Med anledning av rapporten har förbundsstyrelsen slagit fast att den frilansfackliga verksamheten är hela förbundets angelägenhet. Lär rapporten på förbundets hemsida: <https://www.sjf.se/aktuellt/202311/fackligt-arbete-frilansar-prioriteras-av-fs>

- **Motion 5: Utredning om BAJ som associerad förening**

Kommentar: Genomfört. Journalistförbundet i Belarus, BAJ, har tackat nej till att bli en associerad förening i Svenska Journalistförbundet. Däremot har annat arbete utförts med att stötta BAJ. Bland annat har medlemmar i vårt förbund startat en intresseförening för att stötta Belarusiska journalister. Utöver det har möten och andra utbyten skett mellan våra två förbund.

- **Motion 16: Utredning av yrkesetikens plats i förbundet**

Kommentar: Genomfört. Kongressbeslutet löd: "Att yrkesetikens plats i förbundet utreds med sikte på att få medlemmar och klubbar mer engagerade i frågorna." I ett internt arbete på förbundets kansli har detta utretts och förbundets ordförande har deltagit i arbetet. I stället för en slutrapport resulterade arbetet i konkreta förslag till förbundsstyrelsen. Detta har resulterat i ett nytt yrkesetiskt nätverk och att de yrkesetiska reglerna ska ses över. Läs om arbetet på förbundets hemsida:

<https://www.sjf.se/aktuellt/202501/fornyelse-av-journalistforbundets-arbete-med-yrkesetik>

- **Motion 28: Arbetsgrupp om frilansavtal**

Kommentar: Genomfört. Under kongressperioden har en arbetsgrupp med representanter från frilansklubbarna Frilans Riks, Fotograferna och Medietextarna bildats och haft möten med tjänstemän från Journalistförbundets kansli där frågor kopplade till nytt frilansavtal diskuterats. Gruppen har även gemensamt analyserat möjligheterna att få till stånd ett nytt frilansavtal. Arbetsgruppen var 2024 överens om analysen att i nuläget ska Journalistförbundet inte uppta förhandlingar med motparten Medieföretagen om nytt centralt frilansavtal utan bedömde att vägen framåt är att försöka teckna lokala frilansavtal med enskilda företag.

- **Motion 29: Utredning bättre villkor för bemanningsanställda**

- **Motion 40: Utvärdering av löneavtal och lönesystem**

- **Motion 41: Utvärdering av lönomodellen och förslag på ny modell**

Kommentar: Genomfört. Resultaten presenterades på förbundets avtalskonferenser 2023. På förbundets hemsida publicerades en särskild lönerapport:

<https://www.sjf.se/om-oss/avtalsrorelsen/journalistforbundets-utredning-om-loner-2022>

Utredningen som genomfördes utifrån motion 29 redovisades särskilt på avtalskonferensen för bemanningsavtalet, inför kollektivavtalsförhandlingarna 2023.

Journalistförbundet ska verkat för eller arbeta med

Motion 3: Fysiska kongresser

Kommentar: Journalistförbundet har arbetat utifrån kongressens beslut att framtida ordinarie kongresser och större konferenser i första hand ska genomföras som fysiska möten.

Motion 4: Nätverk för funktionsvarierade journalister

Kommentar: Nätverket har ännu inte bildats, men arbete där motionären är inblandad pågår.

Motion 7: Kartläggning av framgångsfaktorer för fackligt engagemang

Kommentar: På förbundskonferensen i Stockholm hösten 2023 hölls en workshop med 100 förtroendevalda om framgångsfaktorer för fackligt engagemang. Arbetet redovisades och diskuterades på konferensen. På förbundskonferensen genomfördes även ett arbete om representation, med en föreläsning som lyfte vikten av representation och mångfald.

Motion 11: Visa solidaritet med kollegor runt om i världen

Kommentar: Förbundet har fortsatt verkat för internationell solidaritet. Det internationella arbetet har haft stort fokus på Ukraina och Gaza den gångna kongressperioden. Men även kollegor i bland annat Belarus, Afghanistan, Turkiet och Iran har fått stöd från Journalistförbundet. Förbundet arbetar även fortsatt genom internationella och europeiska journalistfederationerna IFJ och EFJ, med till exempel biståndsprojekt, insamlingar och stöduttalanden.

Motion 12: Försvara PS i dess nuvarande form

Kommentar: Journalistförbundet har i debattartiklar, i möten med politiker och i arbetet med public service-utredningen fortsatt att försvara public service i dess nuvarande form.

Motion 13: Teckna kollektivavtal i idéburna organisationer

Kommentar: Förbundet arbetar utifrån uppdraget från kongressen, att aktivt och löpande arbeta med att så många som möjligt av förbundets medlemmar, också inom ideell och idéburen sektor, ska omfattas av förbundets kollektivavtal. Till exempel har Journalistförbundet tecknat kollektivavtal för tidskriften OPERA, som drivs av en ekonomisk förening.

Motion 14: Avdrag för friskvård för egenföretagare

Kommentar: Förbundet har under kongressperioden fortsatt drivit frågan via KLYS och TCO, om att egenföretagare ska få göra avdrag för friskvård på samma villkor som aktiebolag har möjlighet att göra.

Motion 15: Ökad öppenhet inom EU och begränsning av hemligstämpling av EU-dokument

Kommentar: Frågorna har på olika sätt lyfts i opinionsarbetet samt i möten med politiker. Bland annat har motionären Carl von Scheele tillsammans med Journalistförbundets ordförande Ulrika Hyllert samt yttrandefrihetsgruppens dåvarande ordförande Erika Wiman Snäll publicerat en gemensam debattartikel i Svenska Dagbladet:

www.svd.se/a/4o0m9o/debattorer-inte-ens-sverige-tycks-vilja-oka-insynen-ieu

Motion 18: Transparens medlemsavgift

Kommentar: Journalistförbundet har utifrån kongressbeslutet årligen till Frilans Riks fortsatt redovisa hur den avdragsgilla delen av frilansarnas medlemsavgift används.

Motion 19: Förbundets medlemsregister

Kommentar: Påminnelser om att medlemmar ska uppdatera sina egna uppgifter i förbundets medlemsregister har gjorts flera gånger under kongressperioden. Även när det rör arbetsplats, vilket särskilt lyftes fram i motionen 2021.

Motion 20: Modernisera avgiftssystemet

Kommentar: Förbundet har efter kongressen 2021 en ändrad avgiftstrappa, med färre steg som motionären önskade och kongressen beslutade.

Motion 23: Utökat uppdrag till ALIS

Kommentar: År 2023 enades stiftarna att genomföra en utredning om Alis förutsättningar och möjligheter att bedriva det uppdrag som Alis gavs 1996. Under 2025 kommer stiftarna att besluta hur Alis ska drivas framöver och vilken typ av samarbete som behövs för att kunna fördela medel och sluta avtal enligt dagens önskemål. I den situation som situation som förelegat har det inte varit möjligt att ge Alis ytterligare uppdrag.

Motion 25: Ansöka om medel från svenska ESF-rådets utlysningar

Kommentar: Journalistförbundet har undersökt möjligheten att ansöka om medel från ESF-rådet för projekt som främjar sysselsättning och kompetensutveckling. Ingen ansökan har gjorts. Frilans Riks har informerats om utmaningar med en ansökan, som krav på egen finansiering, bredd på deltagare och kapacitet att driva projekt.

Motion 26: Arbetsgrupp för att höja kunskapen i chefsleden

Kommentar: En arbetsgrupp har ej bildats. Journalistförbundet ser däremot att det fortsatt är möjligt att komma överens med arbetsgivarorganisationen Medieföretagen om partsgemensamma utbildningar, om intresse finns från båda parter. Till exempel har partsgemensamma utbildningar tidigare genomförts kring MBL och löneprocessen.

Motion 30: Beslut om bemanningsbolag

Kommentar: Journalistförbundet har arbetat utifrån kongressuppdraget och arbetat tätt med medlemmar på bemanningsbolag för att förbättra deras villkor. Journalistförbundet har bedrivit ett opinionsarbete och fortsatt gett stöd till de lokala klubbarna.

Motion 31: Otrygga jobb

Kommentar: Förbundet har lokalt och centralt i förhandlingar samt i opinionsarbete arbetat för att arbetsgivare ska ta bättre hand om vikarier och att vikarier ska bli inlasade. Frågan lyfts särskilt i avtalsrörelsen.

Motion 33: Stöd till utsatta journalister och motverka hat och hot

Motion 34: Lagstiftning om förstärkt straffrättsligt skydd för journalister

Kommentar: Journalistförbundet har i direkta möten med polismyndigheten och regeringen arbetat för en lagstiftning om förstärkt straffrättsligt skydd för journalister, samt varit synliga i debatten.

Den 1 augusti 2023 ändrades lagen. Skärpta straff infördes för brott mot journalister och personal i vissa samhällsnyttiga funktioner (JuU27). Detta för att stärka det straffrättsliga skyddet för journalister och personal inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, räddningstjänst samt inom skolväsendet och högskolan.

Motion 35: Aktivt mångfaldsarbete

Kommentar: På förbundskonferensen hösten 2022 höll Ülkü Holago, journalist och utbildare, en föreläsning med rubriken "Rekrytera inkluderande – representation och olika perspektiv". Utöver det genomfördes en workshop med de 100 förtroendevalda på konferensen om att locka personer med olika perspektiv till att delta i det fackliga arbetet.

Journalistförbundet har under kongressperioden stöttat projektet "Ny kollega", som drivs av bland annat Fojo, där personer med journalistisk bakgrund som är nya i Sverige får en chans att komma in i den svenska mediebranschen. Bland annat har lokal avtals slutits på medieföretag, för att deltagarna ska kunna

arbeta på redaktionerna. Från förbundet centralt har personal och förtroendevalda föreläst om mediebranschen och om Journalistförbundet. Samt rekryterat deltagare som medlemmar.